

Pismo to wychodzi codziennie oprócz niedziel i świąt uroczystych w drukarni Stanisława Gieszkowskiego.

Zaliczenie za trzy miesiące złotych dziesięć miesięcznie złotych cztery, numer pojedynczy groszy dziesięć.

GAZETA KRAKOWSKA.

OBSERWACJE METEOROLOGICZNE.

Dzień godzina	Bar. do 0° R. w miar. paryż.	Stop. ciepła podł. Reau.	Psycho- metr	Wiatr	Stan Atmosfery	Zjawiska napowietrzne i różne uwagi
6 27	7, 525	+ 0°	3 1, 65	Pl. Zachodni słaby	Chmurno	
2 2	7, 931	+ 3,	9 2, 44	„ „ „ „	Pochmurno	Deszcz
10	7, 984	+ 4,	1 2, 14	PPu. Wschodni „	Chmurno	

Wiadomości krajowe.

KRAKÓW.

Taxa ważniejszych artykułów żywności na miesiąc Grudzień 1845 r.

Srednia cena foraliów targowych z zeszłego miesiąca.

Pszeniczy celnej kosztował korzec	złp. 39 g. 25
Zyta celnego kosztował korzec	„ 30 g. 16
Wół ciężki wypadł na	„ 214 g. 15
Wół lżejszej wagi, wypadł na	„ 104 g. 9
Ciele w średniej cenie kosztowało	zł. 13 g. 20
Wieprz tłusty	„ 86 g. 15
Wieprz chudy	„ 54 g. 5
Skop	„ 14 g. 3

Taxa sprzedaży i nabywania.

Mięsa wołowego ze spaśnego bydła sprzedawanego w właściwym oddziale funt	gr. 10
tegoż z drobniejszego bydła	— 8
Mięsa kozernego dla żydów funt drożej o	gr. 5½
Polędwicy wołowej	— 13
Cieleciny pięknej funt	— 9
Skopowiny pięknej funt	— 8
Wieprzowiny z skórka i słonina	— 10
teżże bez skórki.	— 8
Słoniny świeżej czyli bilu funt	— 16
Słoniny świeżej grubiej funt	— 21
— teżże wyprawniej suszonej lub wędzzonej funt	— 27
Bułka lub różek z pszennej mąki przedniej za grosz 1 ma ważyć	funt — łut. 3½
detto za groszy 2	„ — „ 7
Chleba bochenek pszenno-żytnego stołowego za groszy 3 ma ważyć	funt. — łut. 14½
za groszy 6	„ — „ 29
za groszy 12	„ 1 „ 26
Chleba bochenek żytnego z czystej mąki za groszy 3	„ — „ 19
„ za groszy 6	„ 1 „ 6
Chleba za groszy 12	funt 2 łut. 12
„ za groszy 24	„ 4 „ 24
Chleba razowego bochenek za groszy 6	„ 1 „ 8

„ za groszy 12	„ 2 „ 16
Placek solony za grosz jeden	„ — „ 7½
Chleba prądnickiego z czystej mąki żytniej bez dodania jeźmiennej bochenek za złp. 1 powinien ważyć funtów 5 łutów 16 a za każdy funt chleba przeważający ma być płacono po groszy 5½.	

Mąki pszennej marmoncką zwanęj miarka	złp. 2 gr. 15
„ bólczanęj	„ 2 „ —
„ średnięj	„ 1 „ 13
„ poslednięj	„ — „ 29
„ żytnęj w najlepszym gatunku	„ 1 „ 16
Soli centnar wagi berlińskiej	„ 21 „ —
„ funt płaci się po	„ — „ 6
Piwa marcowego trzymającego gradusów 24 Magiera, beczka 36 garncowa u piwowara	zł. 22 gr. 15, piwa takiegoż u szynkarza
garniec gr. 22, kwarta gr. 5½. — należyście wystalego butelka kwartowa dobrze zakorkowana w piasku utrzymywana gr. 6½, (wyjawszy piwo butelkowe wyrobu P. Jeunego którego butelkę o grosz jeden uad taxę Uchwałą Senatu Rządzącego do Nru 7111 z r. 1833 wydaną, sprzedawać szynkarzom dozwolono).	

Piwa dubeltowego trzymającego 18 gradusów Magiera beczka 36-garncowa u piwowara	złp. 17 gr 8
u szynkarza garniec	„ — „ 16
Piwa flaszowego trzymającego 12 gradusów Magiera beczka 36-garncowa u piwowara	złp. 8 gr. 19
„ u szynkarza garniec	gr. 8
Świec rurkowych z czystego łożu funt	zł. 1 —
„ ciągnionych z knotami bawelnianemi	„ „ 28
Mydła dobrego tallowego funt	gr. 23

Każdy handlujący artykułami niniejszą Taxą objętymi, powinien mieć szale i wagi lub miary sprawiedliwe, i stemple miasta opatrzone; a przekraczający przeciw powyższym przepisom, nie tylko konfiskatą, ale nadto karami policyjnemi skarconym zostanie.

Spostrzeżenia meteorologiczne, w listopadzie b. r. w Obserwatorium robione, wydały następujące wypadki: Średni stan barometru był: 27° 5° 7, miary Par.; tak wysokiego średniego stanu od 10 już lat w tym miesiącu nie było. Najwyższy stan był dnia 10: 28° 0° 3; najniższy d. 23: 27° 0° 5; cała więc miesięczna zmiana wynosiła 11° 8, prawie tyle, co w r. 1844. Średnie ciepło wynosiło +3° 8 R; z ostatnich lat 20 tylko w r. 1830 i 1840 było jeszcze cokolwiek większe; tegoroczny średni stan ciepła był prawie o dwa stopnie wyższy od 20 letniej średniej, na ten miesiąc przypadającej. Największe ciepło było d. 14: +11° 0 R; najmniejsze d. 5: +4° 7 R. Średnia sprężystość pary wodnej była 2° 51; największa d. 13: 3° 6 przy +10° 5 ciepła, słabym WpU. Wschodnim wietrze i chmurném niebie; najmniejsza d. 5: 1° 3 przy wysokim stanie barometru 4° 3 zimna, słabym WpU. Wschodnim wietrze i pogodnem niebie. Wiatr panujący był WpU. Wschodni; wichru nie mieliśmy żadnego. Dni zupełnie pogodnych było 4; pogodnych z chmurami 17, daleko więcej jak z 20 letniego przecięcia przypada; zupełnie pochmurnych tylko 9, gdy 20 letnia średnia 18 daje na ten miesiąc dni pochmurnych, należy więc ten miesiąc do pogodnych, przyjemnych policzyć. Deszcz padał w dniach 10; śniegu tylko mało w 2ch dniach; mgły były 6 razy. Spostrzeżenia magnetometrem Obserwatorium okazały w tym miesiącu średnią różnicę między największością i najmniejszością zбочenia 5' 29"; a więc na kilka sekund taką samą, jaka z sześćdziesięciu spostrzeżeń na ten miesiąc wypadła. Największe zбочenie igły było dnia 7; najmniejsze d. 27, największe dzienne wachnienie dnia 7; najmniejsze d. 28, którego dnia tylko 25" wynosiło. Średnie z największości i najmniejszości zбочenia, porównane z r. 1844, okazały ubytek zбочenia 10' 46". Z porównania jednak miesiąca listopada b. r. z listopadem roku 1843, gdyż listopad i grudzień 1844 stan zupełnie niezwykajny, wyjątkowy okazały, wypadnie roczny ubytek zбочenia 5' 13". Ruch cokolwiek nieregularny miała igła d. 1, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 20, 22, 30. W tym miesiącu obserwowano 726 pozycyi igły, tak że już mamy razem 47,022 obserwowanych pozycyi. D. 28 i 29 odbył się ostatni tegoroczny termin magnetyczny; jest to już z początku 24ty; w którym tu przez 24 godzin nieprzerwanie ruch zбочenia magnetycznego uważano. Igła prawie ciągle ruch miała regularny, tylko o 5 i 6 god. popołudniu d. 29go, znaczną okazała różnicę.

Kraków d. 3 Grudnia 1845 r.

Weisse Dyr. Obs.

Wiadomości zagraniczne.

— Paryż 18 Listopada. —

Ma już być postanowione zwołanie zgromadzenia izb na dzień 27 grud.

Marszałek Bugeand w raporcie swym z d. 3 listopada donosi: »Słyszę, że naokoło Milianah i Szerszelu panuje spokojuść, że generał Lamoriciere, pobiwszy i przywróciwszy do posłuszeństwa pokolenia Trara i Gossel, udał się do Sidi bel Abbes i że generał Cavaignac kraj na południe Tlemsen obsadził. Te dwa poruszenia przekonywają mnie, że niczego się już z strony Abd-el-Kadera obawiać nie należy; musiał on zapewne do Maroko powrócić, gdy mu się nie udało spowodować powszechnego powstania wszystkich pokoleń; pozostawia on pokolenia prowincyi Oran, które zbuntował, własnemu losowi. To musiało go w oczach arabów poniżyć; ale ten lud ma inny sposób sądzienia o rzeczach niż my.«

Do Oranu przybył dnia 7 listopada parostatek *Cameleon*, na którym powrócił wysłany przez rząd francuzki do Maroko agent p. Hamont. Tym okrętem nadeszła wiadomość, że cesarz marokański wysłał do Tasa i Uszda nad granicę algierską korpus wojska, na którego wierność spuścić się może. Sam zaś cofnął się do zachodniej części swego państwa.

Bryg wojenny *Ducouedic* przybył dnia 13 listopada opuściwszy Montevideo w d. 9 września, który prócz wczoraj udzielonych nowin przywiózł wiadomość, że w skutku czynnego wmięszania się sił morskich angielskich i francuzkich. Generał Oribe widział się nakoniec zmuszonym do odstąpienia od oblężenia Montevideo. Ale Rozas wypowiedział Anglii i Francyi formalnie wojnę, i nie zdaje się wcale mieć zamiaru oddać za przegraną.

Dom letni Woltera w Ferney sprzedany został w dniu 12 listopada za 456,000 panu Grinolet, dawniej fabrykantowi szalów w Paryżu, który ma posiadać 20 mil. fr. majątku.

W *Sémaphore de Marseille* pod dniem 14 czytamy: Pakietbot kupiecki *Phenicien*, opuściwszy Oran d. 10 b. m. przybył wczoraj w wieczór do Marsylii. W chwili jego odjazdu miało miano w Oranie żadnych nowiu od generała Lamoriciere; związki między Oranem, Tlemsen i Dżemma Gazanat były ciągle przecięte.

Zabierano się do założenia obozu z 12,000 ludzi na granicy marokańskiej; i przygotowano w Oranie zapasy do tego obozu. Wiedzianno już w tem mieście, że marszałek Bugeand połączył się z generałem Lamoriciere, poczem znownu odłączył się od niego, aby ścigać niektóre pokolenia powstałe w bliskości Maskary.

— Londyn 15 Listopada. —

W *London Gazette* z d. 13 listop. ogłoszone zostało formalne zapowiedzenie 136 projektów na koleje żelazne, na które na przyszłym zgromadzeniu parlamentu przedłożone będą bile.

Jak pamięć ludzka sięga, nie widziano jeszcze tak grubej mgły na brzegach Anglii, jak mgła, która od kilku dni panuje. Związki telegraficzne z portami morskimi są przez to zupełnie przerwane. I zapewne w skutku tej

mgły opóźnione zostało przybycie parostatków *Hibernia* i *Great-Britain* z pocztami Ameryki północnej.

Dyrektorowie drogi szynowej centralnej postanowili urządzić elektryczny telegraf na całej długości tej drogi. Nieszczęśliwe przypadki zaszły na tej drodze spowodowały dyrekcję do tego środka tak potrzebnego dla bezpieczeństwa publicznego. Droga ta ma długości 180 mil angielskich.

W Anglii zjawiała się pomiędzy końmi i bydłem rogatym epidemia. Kilka koni wysokości ceny padło już ofiarą tej choroby.

Jeden antykwaryusz kupiwszy nie dawno za kilka szylingów dwa stare obrazy malowane na drzewie, kazał je oczyścić. Po oczyszczeniu ich z grubiej powłoki pyłu, przekonano się, że to były portrety Karola i Królowej Henrietty, malowane przez Van-Dyka. Te dwa kosztowne oryginały szacowane są 500 gwineów.

— Dnia 18 Listopada. —

J. C. W. W. Xiążę Konstanty rosyjski przybył w sobotę dnia 15 na limowym okręcie *Ingermanland* do Plymouth. Xiążę Ferdynand Sasko-Koburgski w tymże dniu odplynął do Lisbony.

Wiadomości z Irlandyi o stanie nędzy w tym kraju brzmią zawsze niepomyślnie, to nie przeszkodziło jednak do zbierania onegdaj we wszystkich kościołach katolickich składek dla O'Connell'a. W samym Dublinie zebrano 2235 fster.

Królowa Wiktorya przesłała Wice-królowi Egiptu swój portret, który, jak *M. Post* donosi z Kairu, uroczyście oddany mu został w dniu 24 paźdz.

— *New-York* 30 Października. —

Dzienniki tutejsze zajmują się wyłącznie kwestyą o kraj Oregon, we względzie której różne obiegują pogłoski. Słychać, że pan Pakenham, poseł angielski, zrobił propozycję, aby sprawę tę oddać pod rozstrzygnięcie trzeciego mocarstwa; ale że ta propozycja odrzuconą została przez rząd amerykański. Inni utrzymują przeciwnie, że p. Pakenham proponował, aby kwestyę tę zostawić jeszcze przez 15 lub 20 lat *in statu quo*, to jest pozostawić Oregon we wspólnym posiadaniu Anglii i Stanów Zjednoczonych, a po upływie tego terminu pozwolić samemu mieszkańcom tego kraju rozstrzygnięcie w tej mierze, czy chcą uznać zwierzchnictwo Anglii lub Stanów Zjedn., albo też utworzyć państwo zupełnie niezawisłe. Dz. *New-York Herald* twierdzi, że Anglia tylko pozornie wchodzi w układy o krainę Oregon, dla ukrycia swoich właściwych zamiarów, które zmierzają do zajęcia Kalifornii, a szczególnieji wspaniałego portu św. Franciszka w którymto celu starać się będzie korzystać z tej okoliczności, że na mocy dekretu rzeczywospolitej meksykańskiej z d. 27 kwietnia 1837 r., dług meksykański, znajdujący się prawie wyłącznie w ręku poddanych angielskich, zahypotekowany jest wyraźnie na dobrach rządowych połu-

zonych w Texasie, Chihuahui, Sonorze i Kalifornii.

Rozmaitości.

KAWALKADA.

I.

W dżdżystym dniu roku 18.. przybyło do Liworno towarzystwo sztucznych jeźdźców pod zarządem Signora Guerry (*) będące. Towarzystwo to jedno z najznakomitszych tego rodzaju we Włoszech, składało się z 12tu mężczyzn, 2ch kobiet, dentysty w stopniu kuniuszego, dobosza i mistrza fejerwerków.

Prawie pod samą głowę ostonięte, przedstawiało ono godny politowania obraz; jednakże jedna z kobiet, pomimo skręplęj i kurzem pokrytej podróżnej odzieży, zwracała na się nie małą uwagę przechodzących. Jej drobna nozka, oblicze koloru miernie brunatnego, powleczone lekkim rumieńcem, włos czarny na sposób rzyński, wszystko to dodawało jej niewymownego wdzięku.

Słońce przebiwszy się na chwilę z zachmurzonych obłoków, oświeciło wjazd trupy do oberży Jardino.

Prędko! mistrzu Irenaus -- odezwał się w ubiorze Manliusa Signor Guerra, który po nad swym rzymskim hełmem zawiesił wielki parasol, -- dopomóż powstać swęj przyjacielce.

Lecz młode dziewczę, do którego się to stosowało, zrećnie zeskoczyło już z konia i dążyło ku oberży.

Irenaus chciał udać się za niem, gdy w tém przybliżył się doń w bogatej liberyi służący.

Z okna pewnej kawiarni Xiążę Teodoro San Luco ujrzał dwie damy, z których jedna zwróciła na siebie i jego uwagę; przysłał więc służącego, życząc dowiedzieć się o nazwisku tej zachwycającej dziewczyny.

Nazywa się Kawalkado.

II.

Cyrk Signora Guerry był przepięknym publicznością. Połowa Liworno była tam zgromadzoną dla podziwiania zręczności znakomitych jeźdźców.

Rozpoczęto widowisko -- Cokolwiek już za stara Venus tańczyła na drucianej linie. Signor Guerra jako Wespazyan przeskoczył dwa konie. Irenaus (mistrz fejerwerków) puścił rakiety. Spokojnie przyjęto zgromadzenie te pierwszą sztukę.

Teraz wystąpiła Kawalkada na przepysznym karmy runaku; wszyscy powstałi aby dogodnie ujrzyć jej oblicze. Stała na koniu i z wspaniałe rozpuszczonym włosiem, który dotykał się prawie jej kolan, przebiegała cyrk.

Była w kostiumie Indyanki. Pióra i różnorodne muszle stanowiły ozdobę jej ubioru. Złote obrączki otaczały ręce jej i nogi, korale zaś szyje. Przypięty do boku jedwabny woreczek, mieścił w sobie małe kule.

I podczas najszybszego biegu konia, Kawalkada śmiała ręką rzucała błyszczące kule w powietrze, chwytając je z niepospolitą zręcznością. Tak stała lekka i unosząca się jakoby ostonięta złotym deszczem, a oko każdego widza napawało się jej czarowną pięknoscia.

*) Ten sam był z swem towarzystwem przed 3 laty w Warszawie.

Lecz Kawalkada nie była jedynym przedmiotem powszechniej uwagi. Oparty o filar cyrku stał młodzieniec rzucający palające ogniem spojrzenia na biegającą uroczą dziewczę.

Zaledwie skończyła swój obieg, podał jej szklankę lemoniady, ona zaś odebrała swą rękawiczkę, którą mu dała była wprzód do trzymania.

Jednogiełone szepły rozległy się po cyrku.

To Xiążę Teodoro!

Ma być szalenie zakochany w tej matęj woltyżerce.

Perdio! jak ona jest piękna.

On stokroć znajduje ją piękniejszą, gdyż ma się z nią wkrótce ożenić.

III.

Xiążę Teodoro wszedł do mieszkania Kawalkady. W przedpokojku spostrzegł wychudłego negra, który mu się głęboko pokłonił.

Crobby!

Negr złośliwie się uśmiechnął i otworzył mu drzwi. Kawalkada wybiegła na spotkanie wchodzącego.

Czy znasz tego człowieka, który, jak się zdaje, zostaje w twych usługach.

Dobrego Crobby? tak jest, umie się najłepiej obchodzić z końmi, naprawiać rozdarłe ryngorty i podeszwy kredą nacierać. Ofiarował mi swe usługi i przyjmuję je. Czy znasz go?

Tak... musisz go oddać.

Dla czego?

Spojrzenie jego na wskroś mię przeszywa.

Cóż masz więcej przeciw niemu?

Ocalił mi raz życie i dla tego nienawidzę go Kawalkado! Sądzę na pewnych zasadach, iż ten człowiek jest w usługach mego stryja Xięcia u dzielnego, którego jestem spadkobiercą, a który pragnie mnie zaślubić z jakąś hiszpańską Xiężniczką.

Jak to mam sobie tłumaczyć? [D. c. n.]

Teatry.

Na przedstawienie jednego z mniejszych teatrów, bardzo mało przybyło słuchaczów; w jejdnej scenie kiedy kochanka ma udawać że mówi do ucha swego oblubieńca, artysta przedstawiający tę rolę, rzecze do niej: „Mów głośno kochanie, jesteśmy prawie sami.“

Sztuczne kamienie.

Nadzwyczajnie zajmuje obecnie poczyniony w Augsburgu wynalazek, który gdyby się dał wykonać na wielką skalę, nieocenionym stałby się dla budownictwa darem. Wynaleziono bowiem sposób robienia sztucznych kamieni, które w dobroci, trwałości, zwyczajnym piaskowcom w niczem nie ustępują. Ponieważ do ich wyrabiania nie potrzeba ognia, przeto przynajmniej o 1/3 część mogą być tańsze od zwyczajnej palonej cegły. Tym sposobem oszczędzałyby się znaczna masa paliwa, którego cena, niemal wszędzie coraz bardziej podnosi się. Kamienie te wypróbowane przez wyznaczonych do tego biegłych, najzupełniej wytrzymały próby ognia, wody i ciśnienia. Składają się z piasku rzecznoego, z nieco gliny albo itu, i z pewnego rodzaju cementu, którego wynalazca jeszcze nie podał do wiadomości publicznej. Podobnie jak glina, mogą być nader rozmaicie formowane.

— Eugeniusz Sae autor *Zyda wiecznego tułacza*, wskutek natężonej pracy, zachorował na nerwy i znajduje się teraz u wód w Pireneach; co może mu dać powód do napisania znowu jakiego tułacza. — Bogaty Irlandczyk zostawszy wdowcem, kupił 100 beczek stramentu, aby w rocznicę śmierci swojej małżonki zafarbować na czarno fontannę w swoim ogrodzie. — 3go b. m. w Ruan zapadła się galerja, w sali gdzie okazywano mały podczas widowiska; szczęściem nikt z gości nie postradał życia. — 7go b. m. wieczorem nagle zagasty wszystkie płomienie gazu w Hamburgu, w skutek zepsucia się gazometru.

PRZYJECHALI DO KRAKOWA.

Od dnia 2 do dnia 3 Grudnia.

Belejoff kapitan kurjer ces. ros., Stadnicka hr., Jacob Józefina, Ernst Henryk, Franke Karol, Czechowski Władysław ob., Nowakowski Franciszek, z Galicyi; — Michalski Antoni, Dawuto Budak, Esraim Abraham, z Pruss.

Wyjechali z Krakowa.

Lawiecarci Andrzej, Belejoff kapitan kurjer ces. ros., Zagórski Antoni obr., Somagowa Alexandrina ob., do Polski; — Voy Franciszek ob., Gagarin Julia Xiężna, Szlucińska Karolina ob., do Galicyi; — Mirosławski Józef ob., Schebach Karolina, do Pruss.

Doniesienia Urzędowe.

CENY ZBOŻA

Na targowicy publicznej w Krakowie w 3ch gatunkach praktykowane.

Dnia 1 i 2 Grudnia 1845 roku	1. GATUNEK		2. GATUNEK		3. GATUNEK	
	od	do	od	do	od	do
	z. g.	z. g.	z. g.	z. g.	z. g.	z. g.
Krz., Pszenicy.	39	40	37	38	35	36
„ Zyta.....	32	33	30	31	—	—
„ Jęczmienia	22	25	23	23	15	21
„ Owsa....	—	12	—	11	—	—
„ Grochu..	33	34	—	31	—	—
„ Jagiel...	43	44	—	41	—	—
„ Rzepaku.	—	34	—	32	—	—
„ Tatarki..	—	24	—	—	—	—
„ Soczewicy	—	—	—	—	—	—
„ Ziemiak	—	5	—	4	—	—
„ Prosa....	—	23	—	—	—	—
„ Wielogr..	—	—	—	—	—	—
„ Koniczyny	—	—	—	—	—	—

Centnar siana od zł. 3 gr. 15 do zł. 2 gr. 24. Centuar słomy od zł. 5 gr. — do zł. 4 gr. —

Masła garniec od złp. 8 gr. — do złp 8 gr. 15.
Jaj kurzych kopa . . . . . zł. 2 gr. 12
Drożdzy wanienka . . . . . od złp. 8 do złp. 10
Spirytusu garniec z opłatą od zł. 5 gr. — do zł. 6 gr. —
Okowity garniec z opłatą od zł. 4 gr. — do złp. 4 g. 24
Sporządzono w biurze Komissariatu Targowego.
Kraków d. 2 Grudnia 1845 r.

Komissarz Targowy.

W. Dobrzański.

Prawnie zajęte ruchomości jakoto: Meble, komody, lustro, odzież męzka, bielizna stołowa i inne w drodze egzekucyi Sądowej sprzedane zostaną przez publiczną licytacją w dniu 5 Grudnia r. b. o godzinie 10 z rana przed Sukiennicami Miasta Krakowa za gotową zapłatę w monecie srebrnej *courrant*.

Kraków d. 29 Listop. 1845 r.

Paweł Wiechowksi K. S.